

Nr 147.

Av herrar **Arrhén** och **Isaksson**, om vissa ändringar i gällande lönereglementen för det statliga och statsunderstödda undervisningsväsendet.

Bristen på lärare vid allmänna läroverk och andra statsunderstödda läroanstalter hotar att bli ett alltmera svårbemästrat problem. Enligt en uppgift i pressen i samband med meddelandet, att ecklesiastikministern låtit tillkalla sakkunniga för utredning rörande lärar- och lokalbristen vid de högre skolorna, skulle — vid oförändrad läroverksorganisation — omkring 3 000 nya lärare behövas under sexårsperioden 1948—1953, d. v. s. årligen i medeltal 500 lärare. Årstillskottet nya lärare säges för närvarande uppgå endast till omkring 150. Dessa siffror åskådliggöra på ett område lärarbristens omfattning.

Några tvivel råda icke om angelägenheten av att på olika sätt söka tillvarataga den lärarreserv, som finnes.

Bland annat torde det vara nödvändigt, att statsmakterna i görligaste mån stimulera f. d. lärare, som icke uppnått pensionsåldern och nu ha möjlighet att återgå till lärartjänster. Inom kategorien gifta lärarinnor, vilka avgått ur tjänst, torde en icke obetydlig lärarreserv finnas.

Om dessa f. d. lärare skola kunna förmås att återupptaga sitt yrke, måste samhället söka undanröja en del hinder, vilka för närvarande avhålla dem från att återinträda i tjänst. Även om sambeskattningsfrågan härvidlag måhända är den mest väsentliga faktorn synes det oss, som om man också genom smärre justeringar i hithörande reglementen skulle kunna nå vissa resultat i åsyftad riktning.

I flertalet lönereglementen finnes sålunda en bestämmelse, som i hög grad missgynnar gifta f. d. lärarinnor, vilka önska återinträda i tjänst. Där stadgas, att vid löneplacering med hänsyn till tidigare innehavd tjänst hänsyn icke må tagas till tjänst, efter vars frånträdande tjänstemannen under en sammanhängande tid av tre år icke vid något tillfälle innehaft i reglementet avsedd lönegradsplacerad tjänst, statlig anställning med avlöning enligt kollektivavtal eller anställning, som enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser i förevarande avseende jämställes med tjänst eller anställning av angivet slag.

Denna bestämmelse innebär, att exempelvis en lärarinna, som efter åtskilliga års tjänstgöring uppflyttas i högre löneklass men på grund av ingånget äktenskap avgått ur tjänst i syfte att under barnens första uppväxttid helt ägna sig åt hemmet och därefter återinträda i tjänst, placeras i lägsta tillämpliga löneklass.

Givetvis bör man räkna med att ett längre uppehåll i tjänstgöringen kan ha en menlig inverkan på vederbörande lärares yrkesskicklighet. Dock torde

erfarenheten ha visat, att uppehållet huvudsakligen inverkar på det rent rutinmässiga arbetet och att lärare, som återinträder i tjänst, efter relativt kort tid har återvunnit sin tidigare undervisningsvana.

Under normala förhållanden kan ovan refererade bestämmelse anses ur vissa synpunkter motiverad, men i nuvarande läge synas lämplighetsskäl bestämt tala för att den tillfälligtvis sättes ur kraft.

På grund av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i gällande löne-reglementen för det statliga och statsunderstödda undervisnings-väsendet att, på sätt ovan angivits, lärare, som utan att ha uppnått pensionsåldern avgått ur tjänst, stimuleras att åter-inträda däri och därigenom bidra till avhjälpan av lärar-bristen.

Stockholm den 25 januari 1950.

Erik Arrhén.

Torsten Isaksson.
